ਚਿਲਕਾਮਾਰਥੀ ਵੈਂਕੇਟੇਸ਼ਵਰਲੂ ਅਤੇ ਏ. ਐੱਨ. ਆਰ.

ਬਨਾਮ

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਏ. ਐਨ. ਆਰ.

(2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1082)

31 ਜੁਲਾਈ, 2019

[ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਐਸ.482-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2-ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵੰਡ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ-ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 2018 ਦੀ ਪੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 2 ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। 307, 323, 427, 447 ਅਤੇ 506 (2) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਐਸ. 34, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2 ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2-ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੂ/ਐਸ 482 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਧਮਾਕੇ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ 2018 ਦੇ ਪੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਖਾਰਜ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਪੂਰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਯੂ/ਐਸ. 482 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ; ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ-ਪਾਵਰ ਯੂ/ਐੱਸ. 482 ਜਾਇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ-ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਯੂ/ਐੱਸ 482 ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ

ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਸਨ। 307, 323, 427, 447 ਅਤੇ 506 (2) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਐਸ. 34, ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਯੂ/ਐੱਸ 482 ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ-ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ-ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਐਸ. ਐਸ. 307, 323, 427, 447, 506(2) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ ਐਸ. 34 ਅਤੇ ਐਸ. 120ਬੀ, 420,463,464,466,467,468,469,470 ਅਤੇ 471।

ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ; ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ। [ਪਾਰਸ 11,12] [806-ਡੀ-ਈ]

1.2 ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ; ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਰਾਹਤ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਸ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ, ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਕੀ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਕੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕਦਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13-16] [806-ਈ-ਐਚ; 807-ਏ-ਬੀ]

1.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇਕਰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17-19] [807- ਸੀ-ਜੀ]

1.4 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307,323,427,447 ਅਤੇ 506 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਸਨ। ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 23,24] [810-ਸੀ-ਈ]

ਐਸ.ਡਬਲਯੂ. ਪਾਲਨਿਟਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2002) 1 ਐਸਸੀਸੀ 241: [2001] 4 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 397; ਐਸ.ਡਬਲਯੂ. ਪਾਲਨਿਟਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਵੀ.ਐਮ.ਏ.ਏ. ਅੰਨਾਮਲੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 8 ਐਸਸੀਸੀ 524: ਏ. ਆਈ. ਆਰ 1977 ਐਸ. ਸੀ. 1754: [1977] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 357; ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਐੱਨ ਐਗਾਵਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਰਾਮਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ. ਆਈ. ਆਰ 1993 ਐਸ. ਸੀ 1361 : [1993] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1-ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਾਂਡੂ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. ਵੀ. ਮੁਹੰਮਦ. ਸ਼ਰਫੁਲ ਹੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰ (2005) 1 ਐਸਸੀਸੀ 122: [2004] 5 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 790; ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਭਜਨ ਲਾਲ (1992) ਸੁਪ (1) ਐਸਸੀਸੀ 335 : [1990] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 259; ਧਨਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਆਰ. ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (1990) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 686: [1989] ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 165; ਰਾਜ ਕਰਨਾਟਕ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1977) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ.
699 : [1977] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 113-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2004] 5 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 790 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪੈਰਾ 16

[2001] 4 ਸਪਲਿ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 397	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 17
[2010] 9 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1124	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
[1977] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 357	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
[1976] ਸਪੱਲ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 123	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
[1993] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 19
[1990] 3 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 259	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 20
[1989] ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 165	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ	ਪੈਰਾ 21
[1977] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 113	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ	ਪੈਰਾ 22

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1082.

ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਲਈ ਅਤੇ 2018 ਦੇ ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਲ. ਪੀ. ਨੰਬਰ 9225 ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 30.08.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਕੇ. ਐੱਲ. ਸ਼ਾਸਤਰੀ, ਕੇ. ਸ਼੍ਰੀਵਰਸ਼ਿਨੀ, ਆਈ. ਵੀ. ਕਸ਼ਯਪ, ਡਾ. ਏ. ਐੱਮ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਸਵਤੀ ਐੱਮ. ਕੇ., ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਗੁੰਟੂਰ ਪ੍ਰਭਾਕਰ, ਆਰ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਅਲੰਕੀ ਰਮੇਸ਼, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਰੁਣਾ ਗੁਪਤਾ, ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਨਕਵੀ, ਮਹਫੂਜ਼ ਏ. ਨਾਜ਼ਕੀ, ਪੋਲੰਕੀ ਗੌਤਮ, ਜ਼ੈਨ ਮਕਬੂਲ ਅਤੇ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੁਆਰਾ 30 ਅਗਸਤ, 2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 307,323,427,447 ਅਤੇ 506 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਧੀਕ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਨਰਸਾਪੁਰ, ਪੱਛਮੀ ਗੋਦਾਵਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ 2018 ਦੀ ਪੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 2 ਹੋਣ ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ (ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ 2018 ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਗੋਦਾਵਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨਰਸਾਪੁਰ ਦੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ 2012 ਦੇ ਓ. ਐੱਸ. ਨੰਬਰ 92 ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਵੰਡ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ।

3. ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 120 ਬੀ, 420,463,464,466,467,468,469,470 ਅਤੇ 471 ਤਹਿਤ ਨਰਸਾਪੁਰ, ਪੱਛਮੀ ਗੋਦਾਵਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ 2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੰਬਰ 518 ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਧਮਾਕੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਹੈ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2018 ਦੇ ਪੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2018 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 9225 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਦੋਸ਼ ਉੱਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਲੰਬਿਤ ਸਨ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2012 ਦੀ ਸੀ. ਸੀ. 508 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ 2014 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 23 ਜੁਲਾਈ, 2018 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ।

7. ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਮਾਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

8. ਇਹ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗ ਹੈ, ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹਨ।

9. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 28 ਸਤੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 21 ਜੁਲਾਈ, 2015 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੈ।

10. ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਜੋ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਲੈਕਚਰਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1 ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

11. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ।

12. ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ; ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ।

13. ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਜੋ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ।

14. ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ; ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੀੜ੍ਹਤ ਧਿਰ ਰਾਹਤ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਸੀ।

15. ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਉਸ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

16. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ, ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਕੀ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜਾਂ ਕੀ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਾਜਬ ਕਦਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਜ਼ਾਂਡੂ

ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਵਰਕਸ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ. ਸ਼ਰਫੁੱਲ ਹੱਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

17. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕਥਿਤ ਕੰਮ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਸ. ਡਬਲਯੂ. ਪਲਾਨੀਟਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

18. ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜੇਕਰ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਤੱਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਤਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

19. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਐੱਮ. ਏ. ਏ. ਅੰਨਾਮਾਲੀ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਸ਼ਾਰਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਐੱਨ. ਅਗਾਵਾ ਬਨਾਮ ਵੀਰੰਨਾ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗੱਪਾ ਕੋਂਜਲਗੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਧਰਮਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਰਾਮਸ਼੍ਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

20. ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨਲਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨਃ -

"(1) ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ।

(2) ਜਿੱਥੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼, ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਬੇਲੋੜੇ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।

(4) ਜਿੱਥੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(5) ਜਿੱਥੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।

(6) ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਜਾਂ

ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਹੈ, ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

(7) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਗਲਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਨਫ਼ਰਤ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। "

21. ਧਨਲਕਸ਼ਮੀ ਬਨਾਮ ਆਰ ਪ੍ਰਸੰਨਾ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿਃ -

"ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਜਾਂ ਵਿਅਰਥ, ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਦਮਨਕਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੇਸ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉੱਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹੁੰ ਉੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ/ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਵਿਅਰਥ ਜਾਂ ਤੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। "

22. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐੱਲ. ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ 9 (1977) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 699, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 482 ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾਃ -

“ਇਸ ਪੂਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤਸ਼ੱਦਦ ਜਾਂ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਲੰਗੜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਰਦਾ ਵਸਤੂ, ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਨਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਿਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਚੌੜਾਈ ਅਤੇ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ”

23. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307,323,427,447 ਅਤੇ 506 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਸਨ।

24. ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ।

25. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate